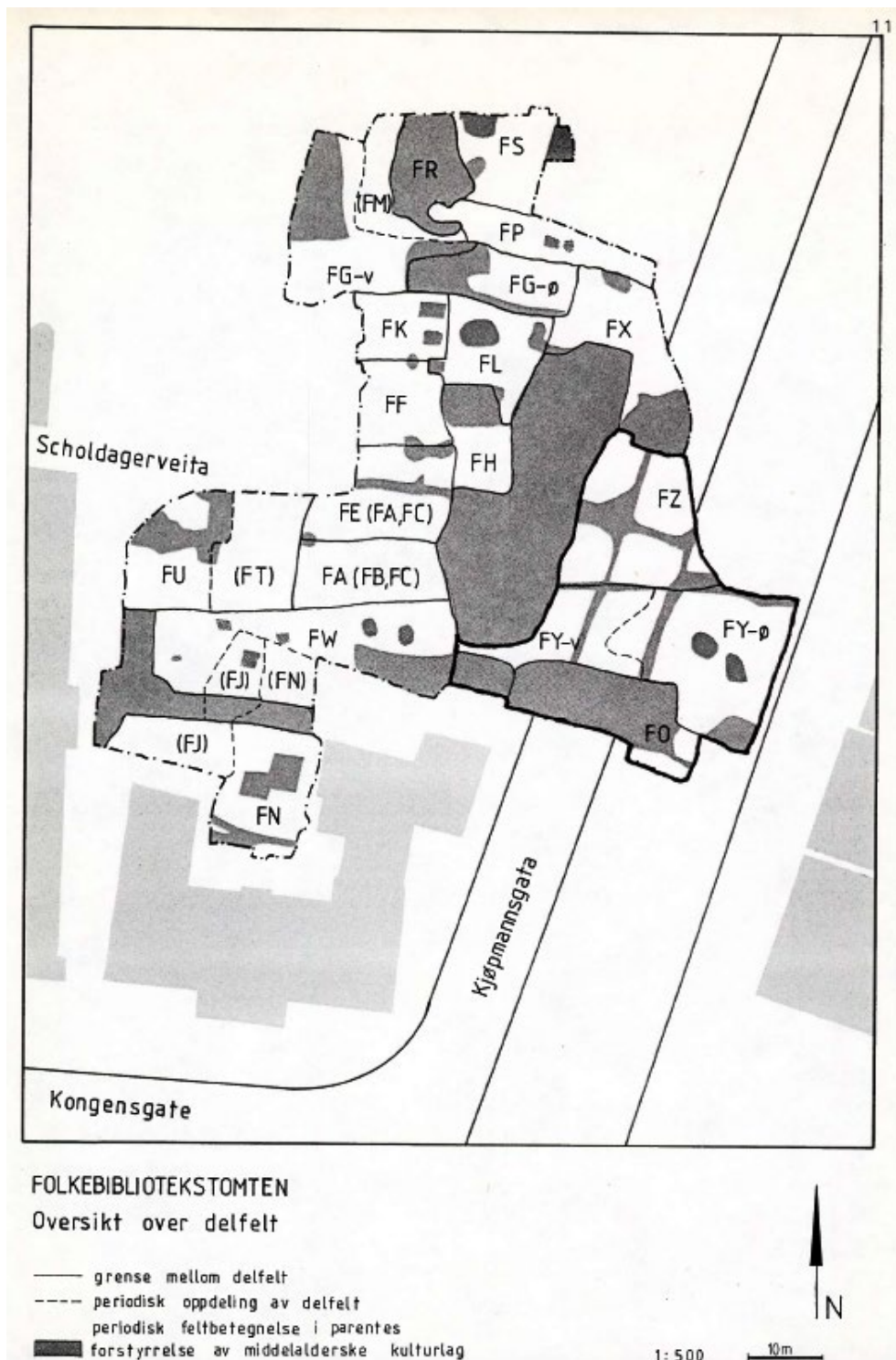

N60086-68822

Byfunn fra felt FZ – Folkebibliotekstomten, Kjøpmannsgata 20-26. (TA 1973/1) Gbnr. 401/285, Trondheim kommune, Trøndelag.

Figur 1: Oversikt over delfelt på Folkebibliotekstomten. (Flodin et.al. 1987:11).

Sammendrag gjenstander:

Gjenstand	Antall
Bakstehelle	9
Beslag	4
Blikk	2
Brenningstøtte	1
Brent leire	16
Brikke	1
Brodd	1
Bryne	10
Bygningsstein	20
Bånd	1
Emne	1
Flaske	1
Flis	2
Fottøy	14
Fragment	34
Gevir	32
Hank	2
Hestesko	2
Horn	8
Håndtak	5
Islegg	1
Kam	10
Kar	31
Klokke	1
Knapp	1
Knevel	1
Kniv	5

Gjenstand	Antall
Knoll	1
Krampe	4
Kritt	1
Krok	8
Kule	1
Kvernstein	5
Lampe	2
Leirkar	447
Leirklining	1
Lisse	1
Lås	1
Mynt	8
Nagle	183
Nøkkel	2
Nål	6
Osteologisk materiale	10
Perle	3
Pigg	1
Pinne	1
Pipe	23
Plate	3
Plugg	2
Produksjonsavfall	7
Prøve	292
Remspenne	1
Ring	1

Gjenstand	Antall
Saks	1
Sepulkralstein	2
Skaft	1
Skive	5
Skål	2
Slagg	63
Slipestein	3
Smykke	1
Spiker	11
Spillebrikke	8
Spinnehjul	13
Stang	1
Stein	14
Streng	1
Støpeform	1
Tekstil	8
Tråd	1
Tyngde	18
Ukjent	115
Vekt	4
Vevlodd	12
Vevsverd	1
Vindu	7
Vindusglass	4

Sammendrag materiale:

Materiale	Antall
Bein	353
Bein/bronse/ ukjent/tre	2
Bein/kobber	1
Bein/ukjent	3
Bein/ukjent/ kobberlegering	3
Bergart	119
Bergart/ukjent	3
Bly/ukjent	1
Bronse/ukjent	1
Flint	10

Materiale	Antall
Gevir/bein	1
Glass	26
Jern	12
Jord	6
Keramikk	479
Kleber	8
Kobber	1
Leire	14
Lær	20
Organisk materiale	2
Porfyr	2
Rav	1

Materiale	Antall
Skjell	2
Slagg	54
Sølv	5
Tegl	20
Tekstil	9
Tre	7
Ukjent	345
Ukjent/ kobberlegering	17
Ukjent/tre/ kobberlegering	1

Funnomstendigheter:

F. ved arkeologiske undersøkelser på Folkebibliotekstomten, delfelt FZ i 1979.

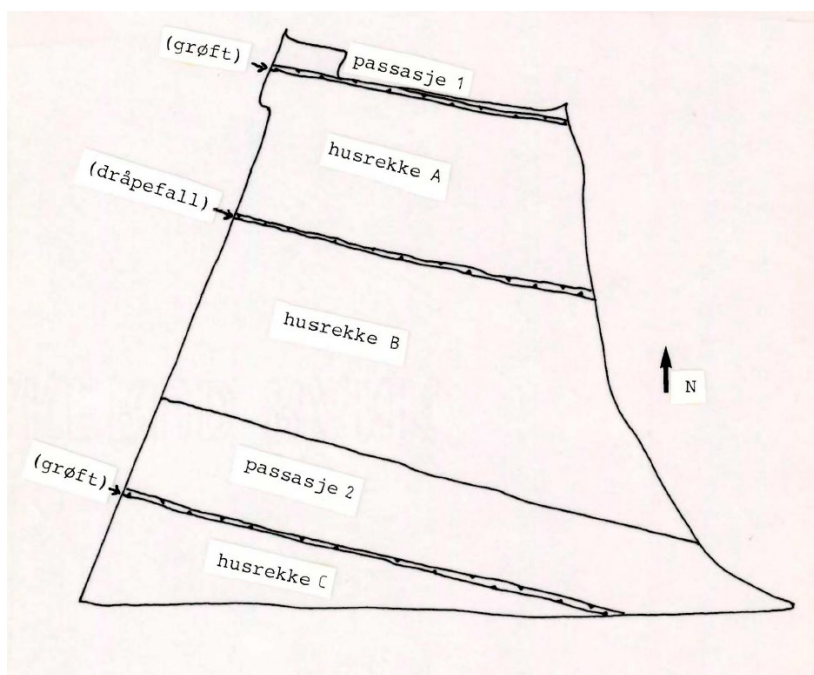
I 1979 ble folkebiblioteket utvidet mot øst med delfeltene FX, FZ, FY og FO, samt mot sør med delfelt FW. Delfelt FZ i midtre del blant disse feltene; nord for FY og sør for FX. Toppmassene på feltet ble fjernet med gravemaskin ned til fase 9/10. Feltet var delvis gjennomskåret ned til steril grunn av moderne grøfter som stedvis laget «øyer» av intakte lag på feltet. I tillegg var feltet noe forstyrret av en moderne brønn i nordlig halvdel.

Fase 1 besto av spor som var avsatt i steril grunn, samt akkumulerte kulturlag under første konstruksjonslag i fase 2. I fasene 2-9 ble det påvist bl.a. husrekker, passasjer, dreneringsgrøfter, steinbrolagte og trebrolagte gårdsplasser, utendørs og innendørs ildsted (kun i de tidligste fasene), samt én brønn. I fase 10 ble det ikke påvist noen konstruksjoner som kunne, med sikkerhet, funksjonsbestemmes.

Ifølge c14-dateringer skal den tidligste bebyggelsen på feltet stamme fra omtrent 910-1080 e.Kr. og opphørte ved opprettelsen av Øvre Allmenning i 1599. Senere ble Kjøpmannsgaten etablert over feltet (Flodin et.al. 1987:251).

Bebyggelsesmønsteret på feltet besto av (fra nord) passasje/gårdsplass, 2 husrekker, passasje og ny husrekke (Flodin et. Al. 1987:251), og husrekkene var orientert øst-sørøst/vest-nordvest; vinkelrett på elva. Den sørligste av passasjene (dannet i fase 3) ble tolket som en av byens hovedgater da den hadde en bredde på 3-4m, samt at husrekkene i tilknytning til denne er i bruk over flest faser (fase 2-7). Den nordligste passasjen ble tolket som en mindre «gårdspassasje».

Under utgravningen ble konstruksjoner nummerert med 2 nummer – både fase og tall – f.eks. K6-2 (konstruksjon 2 i fase 6). I forbindelse med jordlagene fikk enhetene betegnelsene K (konstruksjonslag) og D (destruksjonslag).

Figur 2: Bebyggelsesmønsteret i felt FZ (Hentet fra Flodin et. al. 1987:252).

Stratigrafi og faseinndeling:

Delfeltene ble delt inn i 10 stratigrafiske faser, basert på observerte endringer i konstruksjonsmønstre (Flodin et.al. 1987). Den senere stratigrafiske analysen for Folkebibliotekstomten grupperte alle delfeltene i 12 hovedfaser (Christophersen et.al. 1988:48), som i 1994 ble korrelert med absolutte dateringer for de respektive fasene fra 900-tallet til etter 1600 (Christophersen og Nordeide 1994). De absolutte fasedateringene for baseres på dendrokronologi, myntfunn, sko, keramikk og C14-dateringer.

Delfeltfaser felt FZ (Flodin et.al. 1987)	Hovedfaser (Christophersen et.al. 1986:48)	Datering e.Kr. (Christophersen og Nordeide 1994)
10	12	1600-
9	11	1500-tallet
8	10	1325-1500
7,6	9	1275-1325
5	8	1225-1275
4,3	7	1175-1225
2	6	1150-1175
2	5	1100-1150
1	4	1050-1100
1	3	1025-1050
1	2	-1025
1	1	900-tallet

Tabell 1: Faseinndelinger og kronologi, jfr. Flodin et.al. 1987, Christophersen et. al 1988:48 og Christophersen og Nordeide 1994

Dateringer:

Av prøver som har blitt tatt ut fra feltet har 1 blitt datert med C14-metoden:

N-nr.	Datering	Lagnummer
N61242	415 ± 37 BP, kal. 1437 - 1611 AD (IntCal 20, 68,3%). Labref.: TRa-3763.	427
N61245	408 ± 36 BP, kal. 1441 - 1615 AD (IntCal 20, 68,3%). Labref.: TRa-3762.	445

Tabell 2: Oversikt over C-14- dateringer på felt FZ.

Følgende mynter fra felt FZ har blitt datert:

N-nr.	Datering e.Kr. (Skaare, K. 1989).	Lagnummer
N60419	5 stk. Magnus Lagabøte (1263-1280 e.Kr.).	12

Tabell 3: Oversikt over daterte mynter på felt FZ. (Kilde: Skaare, K. 1989).

Dokumentasjon fra feltet inneholder feltdagbøker, lagkort, tegninger og foto, samt en rapport fra den stratigrafiske analysen av feltet (Flodin et.al 1987). Feltleder: Gerry Pratt.

Figur 3: Oversiktsbilde over feltene FZ, FY-v og FY-ø. FZ ligger omtrent midt i bildet. Bildet er tatt mot nord. (Hentet fra: Flodin et.al. 1987: forside).

Figur 4: Under passasje K9-5 i fase 9 ble det funnet en dreneringsgrøft (Hentet fra Flodin et.al. 1987:305).

Koordinater:

Projeksjon: EU89-UTM; Sone 32, N: 7034371, Ø: 569961.

Funnet av:

Gerry Pratt

Funnår:

1979

Litteratur:

Christophersen, A. et.al. (1988): Utgravning, kronologi og bebyggelsesutvikling. *Fortiden i Trondheim bygrunn: Folkebibliotekstomten. Meddelelser* (13, del 1). Trondheim: Riksantikvaren.

Christophersen, A. og Nordeide, S.W. (1994): *Kaupangen ved Nidelva: 1000 års byhistorie belyst gjennom de arkeologiske undersøkelsene på folkebibliotekstomta i Trondheim 1973-1985.* Oslo: Riksantikvaren.

Flodin, L., Hodkinson, B.J., Horrel, G.S og Nordeide S.W. (1987): Stratigrafisk analyse. Delfelt FO, FY-v, FY-ø og FZ. *Fortiden i Trondheim bygrunn: Folkebibliotekstomten. Meddelelser* (10). Trondheim: Riksantikvaren.